

M. Hble. Sr. Quim Torra Pla
President de la Generalitat de Catalunya
Palau de la Generalitat, Plaça de Sant Jaume, 4
08002 Barcelona

Barcelona, 22 de juliol de 2020

Molt Honorable Senyor Quim Torra i Pla,

Des de la Plataforma per la Llengua ens plau de posar-nos en contacte amb vós per expressar-vos una inquietud que fa temps que ens amoïna i de la qual ens agradaria que des del Govern de la Generalitat de Catalunya se solucionés com més aviat millor amb una nova perspectiva seriosa que encari de manera definitiva el problema que us plantejem.

Aquest juliol fa just 10 anys de l'aprovació de dues lleis cabdals per a la garantia dels drets dels ciutadans i de la normalitat dins els paràmetres d'una societat moderna i avançada. Són la Llei 20/2010, del 7 de juliol, del cinema i la Llei 22/2010, del 20 de juliol, del Codi de consum de Catalunya. En circumstàncies normals aquesta efemèride seria un motiu de joia i celebració. Tanmateix, malauradament, la realitat és tota una altra. El recorregut, la voluntat d'aplicació i el compliment dels deures institucionals emanats del Parlament de Catalunya no s'han complert, de manera especial en allò que afecta els aspectes lingüístics d'aquestes lleis. Tot seguit us exposem la situació.

Pel que fa a la Llei 20/2010, del 7 de juliol, del Cinema regula diverses qüestions d'aquest àmbit cultural i té com un dels principals objectius l'augment de l'oferta de cinema en català. Els preceptes relatius a la llengua catalana es troben principalment a l'article 17, 18 i 25 de la Llei. A l'article 17 s'estableix l'obligació a les empreses distribuïdores de garantir que totes les pel·lícules que s'han estrenat doblades o subtítolades en català en sales de Catalunya enviïn aquesta versió a tots els canals de distribució (televvisions, plataformes digitals, DVD, etc.) després de l'estrena a les sales.

Tanmateix, aquest precepte és àmpliament ignorat, tal com s'observa en estudis com el fet per la Plataforma per la Llengua relatiu a Netflix, que demostra que només en aquesta plataforma hi ha una setantena de pel·lícules en el seu catàleg que ja disposen d'una versió en català estrenades a les sales de cinema i que la plataforma digital no les ofereix, i el motiu és que no se'ls ha fet arribar aquestes versions malgrat que així ho estableix la Llei de Cinema. I l'article 18, resumidament, determina que almenys el 50% de les pel·lícules comercials projectades als cinemes de Catalunya han de ser en català. Un percentatge que amb la sentència del Tribunal Constitucional de l'any 2017 es va reduir al 25%.

La Llei també preveu un règim de sancions per l'incompliment d'aquests articles que poden anar dels 4.000€ als 75.000 €. Així mateix, l'article 25 preveu la Xarxa Concertada de Pantalles Cinematogràfiques de Catalunya, amb l'objectiu, entre d'altres, d'incrementar l'oferta de cinema en català. En l'articulat s'especifica també que caldrà el desplegament d'un reglament per a marcar les pautes i criteris de l'aplicació progressiva dels objectius de la Llei, reglament que mai no s'ha arribat a desplegar per part dels successius governs. També diu que la Llei serà plenament vigent al cap de 5 anys, o 7 com a màxim en cas d'acord amb les empreses. Ja n'han passat 10 i no ha canviat res ni s'ha avançat per poder aplicar aquesta legislació.

La Llei era un bon punt de partida per a millorar la situació del català al cinema. Fins i tot després de la sentència del Tribunal Constitucional (BOE 171, de 19 de juliol de 2017), que malgrat que redueix la quota obligatòria de les projeccions a les sales a un 25%, aquesta sentència avalava la Llei. La seva aplicació representaria un avenç feient per a la llengua als cinemes del país, que continua presentant uns percentatges molt ínfims d'oferta. Així, el 2018 vam tenir un dels percentatges més baixos de cinema en català: un 2,1%; molt lluny dels objectius de la Llei del 2010. Tampoc pot ésser una justificació de la seva no aplicació el Dictamen motivat de la Comissió Europea, del juny del 2012, en relació a la petició de modificació de l'article 18, tenint en compte que el Parlament ha tingut majories absolutes favorables a la Llei i no hi ha hagut voluntat de solucionar el que requeria Europa. Aquest dictamen demanava una modificació perquè es considerava que les pel·lícules espanyoles en castellà quedaven en una situació de privilegi respecte a les altres obres audiovisuals europees en altres llengües ja que les primeres no quedaven sotmeses a les obligacions de l'article 18.

Tanmateix, cal tenir en compte que la gran majoria de pel·lícules que resulten afectades per la Llei són pel·lícules no europees (produccions nordamericanes, principalment). Així mateix, cal recordar que el dictamen europeu avalava la legitimitat dels objectius de la Llei del cinema de Catalunya en referència a la necessitat de regular l'augment del català al cinema. Malgrat aquests avals, però, no s'ha fet res per adaptar-la al requeriment europeu, desenvolupar-la i fer-la acomplir.

Pel que fa a la Llei 22/2010, del 20 de juliol, del Codi de consum, una de les novetats principals respecte altra normativa sobre drets lingüístics dels ciutadans és que per primer cop tots els productes distribuïts a Catalunya havien d'incorporar les dades obligatòries sobre informació i seguretat de l'etiquetatge, embalatge, prospectes, instruccions i manuals d'ús com a mínim en català. Fins llavors totes les comunitats lingüístiques europees de les dimensions de la catalana ja incorporaven aquesta obligació. El català era la darrera llengua en fer-ho. Tot i l'endarreriment notable celebraven aquesta equiparació i el fet de deixar de ser l'excepció europea. Ara només calia, com s'havia fet per a la resta de comunitats lingüístiques europees, aplicar la llei, amb els criteris de promoció escaients i, sobretot, com s'ha fet en tots aquests casos, i es fa també per exemple per al castellà a Espanya, sancionant si calia els productes que actuaven al marge de la llei. Sortosament les empreses ja eren coneixedores des de feia temps de la necessitat d'adaptar-s'hi. Des de l'any 1993, amb la Llei 3/1993, de 5 de març, de l'Estatut del consumidor, el dret de rebre aquestes informacions ja era vigent i només mancava un reglament que la llei preveia desenvolupar per aplicar les sancions. El nou Codi de consum ja incloïa aquesta reglamentació i ja es podia començar a sancionar les empreses que en els 17 anys precedents encara no havien fet l'adaptació prevista.

Tanmateix, 27 anys després de l'aprovació del dret i 10 anys de l'obligació i del règim sancionador corresponent, encara avui la Generalitat de Catalunya no ha tramitat ni una sola sanció per aquesta qüestió i la major part dels productes distribuïts i venuts a Catalunya ho són al marge de la llei. Per descomptat que hi ha empreses que s'hi han adaptat però constatem que la majoria, incloses grans multinacionals, encara actuen de manera il·legal en el nostre mercat. Fet i fet, Catalunya s'ha convertit en la regió europea amb més incompliments legals en aquest sentit.

**PLATA
FORMA
PER LA
LLENGUA**

L'ONG del català

El 2014, va entrar en vigor un reglament europeu (Reglament 1169/2011), del qual es podria interpretar que el català, pel fet de no ser llengua oficial de la Unió Europea, no podia ser obligatori en l'etiquetatge de productes alimentaris. No obstant això, s'interpreti com s'interpreti, com admetia la mateixa Agència Catalana de Consum, l'obligació continuava vigent per a la resta de productes. Així i tot, encara constatem com joguines, electrodomèstics, productes tèxtils, productes industrials de tota mena, neteja, cura personal, tabac, complements, productes amb instruccions de muntatge... majoritàriament no tenen aquestes informacions en català. Hi ha dos sectors on la pràctica il·legal és generalitzada. Un és a l'etiquetatge i als prospectes dels medicaments i l'altre als documents i manuals d'ús incorporats als cotxes (incloses de grans marques amb seu a Catalunya com SEAT).

La llarg d'aquests anys han estat diverses les mocions del Parlament que instaven a la Generalitat a aplicar la llei i que així mateix s'han ignorat. El PP i el Defensor del Pueblo van fer un recurs contra el Codi de consum davant el tribunal constitucional espanyol per eliminar entre d'altres l'obligació d'etiquetar en català. Tanmateix aquest tribunal ho va desestimar i va avalar en dues sentències (Sentència 88/2017 i Sentència 7/2018) la validesa de l'obligació del català en aquest tipus d'informacions. Donava el vistiplau al Govern català per actuar i sancionar les empreses que no ho feien en català. Així i tot, el Govern tampoc no va actuar en aplicació de la llei.

Exposades aquestes dues situacions, us demanem que des del Govern s'encari de manera seriosa aquestes dos temes, amb un canvi d'orientació ferma i una assumpció plena d'ambdues lleis aprovades pel Parlament de Catalunya ara fa 10 anys. Allò que ens hauria agradat de celebrar el 2010 quan es van aprovar, o el 2011 amb l'assumpció de l'adaptació, veiem que no ho podem fer ni aquest juliol, 10 anys després. Esgotats amb escriure tots els terminis, tant de bo que, abans que acabi l'any, puguem finalment congratular-nos de llur aplicació.

C/ Sant Honorat 7, principal 1a
08002 - Barcelona
Tel: 93 321 18 03
info@plataforma-llengua.cat
www.plataforma-llengua.cat

L'ONG
del català

**PLATA
FORMA
PER LA
LLENGUA**

L'ONG del català

Així doncs, restem a l'espera de novetats quant a l'activació de les previsions normatives de les dues lleis esmentades. Comptat i debatut, es tracta només de ser normals, i en aquest afer això no depèn d'altri, sinó només de la voluntat del Govern de la Generalitat de Catalunya.

Rebeu una cordial salutació,

Òscar Escuder i de la Torre
President de la Plataforma per la Llengua